

VI. CLÁSICOS GRECO-LATINOS TRADUCIDOS

VI.1. REEDICIÓNS COMENTADAS E FACSIMILES. TEXTOS RECUPERADOS

Caritón de Afrodísias, *Historia de Calírroe*, trad. e introd. Ana Gloria Rodríguez Alonso, Cangas do Morrazo: Rinoceronte Editora, col. Vétera, n.º 19, maio 2018, 190 pp. (ISBN: 978-84-17388-02-7).

Caritón de Afrodísias, escritor grego do século I d.C., é o autor desta novela, considerada a primeira de Occidente que se conserva íntegra, e escrita orixinalmente en grego antigo. Segundo se indica na introdución, esta tradución ao galego completa o repertorio de obras inaugurais dos distintos xéneros literarios occidentais emprendido pola editorial. Apúntase ademais que aínda que a data de composición da novela ten sido obxecto de controversia, os testemuños achados amosan que na súa época debeu ter ampla difusión, aínda que posteriormente caeu no esquecemento á sombra doutras máis barrocas e refinadas que resultaban máis do gusto dos bizantinos. A temática da narración, estruturada en oito libros, narrada por unha voz externa e ambientada en Siracusa arredor do 400 a.C, baséase no enredo amoroso entre Calírroe, a filla do xeneral Hermócrates, e Quéreas, dous mozos nobres e garridos, que casan tras namorárense nunha festa en honra de Afrodita a pesar das reticencias paternas. Os demais pretendentes de Calírroe maquinan unha intriga para facerlle crer a Quéreas que a muller o engana, e el, celoso, dálle unha patada e ela semella morta, aínda que máis tarde recupera o sentido e é secuestrada polo pirata Terón, quen a vende en Mileto ao servente de Dionisio, o rico señor da cidade. Este acaba namorándose de Calírroe, embarazada de Quéreas, e ela acorda aceptar o casoiro pensando no futuro do seu fillo. Namentres, en Siracusa, Quéreas descobre que Calírroe está viva e parte na súa busca. Tras múltiples peripecias e perigos, Quéreas atópase por fin coa súa amada na illa de Arados, e ambos tornan a Siracusa. Como trazos característicos da narración salientan a elaborada estrutura do relato, o seu estilo vivo, a linealidade da trama, sen relatos inseridos, e a grande presenza dos diálogos e soliloquios.

Referencias varias:

- Elisabet Fernández, “Un malquerer do século I, en galego”, *La Región*, “Agenda”, “Presentación”, 19 outubro 2018, p. 20.

Informa da tradución ao galego, por parte da profesora e tradutora Ana Gloria Rodríguez Alonso, da primeira novela de Occidente que se conserva íntegra. Trátase de *Historia de Calírroe*, de Caritón de Afrodísias, que materializa o desexo da tradutora de tender pontes entre a literatura galega e o resto de literaturas, neste caso a grega clásica

Pociña, Andrés, *Tres obras teatrais*, pról. e ed. María Teresa Amado, Santiago de

Compostela: Edicións Laiovento, col. Teatro, n.º 363, 116 pp. (ISBN: 84-84874-15-7).

Tres obras teatrais, de Andrés Pociña (Lugo, 1947), reúne por vez primeira os textos teatrais “Medea en Camariñas”, “Unha tardiña en Mitilene” e “Antígona ante os xuíces”. Trátase de tres pezas que abrollan do mundo grecolatino e que comparten como protagonistas principais tres heroínas, tres mulleres, mais cunha visión actualizada e máis contemporánea das súas historias e figuras. O libro ábrese cun limiar e estudo introdutorio realizado por María Teresa Amado Rodríguez (Universidade de Santiago de Compostela). No Limiar, Amado Rodríguez afirma que é esta a primeira vez que as tres pezas son publicadas en lingua galega, mais que si saíran a lume en castelán, en italiano e no caso de “Unha tardiña en Mitilene”, tamén en portugués. Logo, Amado Rodríguez achega unha análise breve de cada unha das tres pezas teatrais que conforman o libro na cal se dá conta da trama e das características principais de cada peza, por separado. A seguir, engádese un apartado no que se recollen as edicións, as estreas e a bibliografía de cada unha das obras. A primeira das pezas, “Medea en Camariñas”, é un relato breve en primeira persoa co que Pociña obtivo un accésit do premio Modesto R. Figueirido en 2001 (Fundación Pedrón de Ouro) e estreada en 2005. Un monólogo dramático no que se desmitifica a historia de Medea. A peza ten como protagonista unha muller, Medea, xa de idade avanzada, que mediante un monólogo -só ouvimos a voz de Medea- narra as manipulacións e falsidades que se contan da súa vida ás mulleres de Camariñas. Aínda que só ouvimos a voz de Medea, o “Dramatis personae” está composto pola protagonista, Uxía, Marica, Rosina, Ermitas, Elpidia e outras mulleres (que nunca serán máis de dez en total). O acto desenvólvese nun único espazo, o lavadoiro público que se pode situar nunha vila de Galiza. Esta renovación do mito ten no fondo as Medeas do grego Eurípides e do romano Séneca. A segunda das pezas, “Unha tardiña en Mitilene”, representouse co título “Atardecer en Mitilene” en 2010. Esta obra achega á persoa destinataria as conversas da poeta Safo coas discípulas que viven con ela, coas que fala sobre poesía, música, política, amizade, amor... En “Unha tardiña en Mitilene”, Pociña refai no marco da vida cotiá un universo sáfico mediante certos fragmentos conservados da autora grega, Safo, e emprégaos como hipotextos da propia obra. Móstrase unha mestra Safo madura, vestida de branco, e cun grupo de seis alumnas nun patio de Lesbos. Por último, “Antígona ante os xuíces”, foi estreada en 2017, en italiano, no escenario do Mausoleo de Cicerón en Formia. Trátase dunha nova visión da vida de Antígona, o personaxe mitolóxico, no seu enfrontamento a un tribunal e ao pobo de Tebas para defender o seu comportamento. Esta “Antígona ante os xuíces” está inspirada no episodio segundo da *Antígona*, no cal leva á heroína onda Creonte polo garda que vixiaba o cadáver de Polinices. Pociña muda o escenario e, no canto de enfrontar a Antígona co rei, convérteo nun xuízo cun tribunal de cinco persoas e un coro que representa a poboación de Tebas.

VI.2. PUBLICACIÓNS EN XORNAIS: ARTIGOS DE OPINIÓN OU COLABORACIÓNS FIXAS

Abilleira Sanmartín, Xosé, “A propósito de Teucro”, *Diario de Pontevedra*, “Ciudad”, “Pontevedra”, “Tribuna abierta”, 1 setembro 2018, p. 9.

Revive a historia da fundación da cidade de Pontevedra a través de varios escritos: a tradución de Evaristo de Sela, os artigos de Aquilino Iglesia Alvariño en *La Noche* (1948) e de Luís Amado Carballo en *El Pueblo Gallego* (1924), así como obras de historiadores coma Pedro de Medina, Sarmiento e Manuel Lourenzo.